

Міністерство освіти і науки України
Білгород-Дністровський фаховий коледж природокористування,
будівництва та комп'ютерних технологій

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Директор коледжу
Л.М.Попа
Наказ № 33-вт. « 11 » 07 2023 р.

Інструкція з охорони праці № 9
під час роботи з валки дерево-чагарникової рослинності

1. Загальні вимоги

- 1.1. До робіт з валки дерево-чагарникової рослинності можуть бути допущені особи не молодші 18 років, які пройшли медичний огляд та визнані придатними за станом здоров'я для виконання цих робіт, а також пройшли інструктаж з охорони праці, навчання безпечним методам та прийомам виконання роботи, навчання правилам надання першої допомоги; перевірку знань вимог охорони праці.
- 1.2. Під час роботи з валки дерево-чагарникової рослинності кожен робітник повинен мати при собі посвідчення.
- 1.3. Робітники, допущені до робіт з валки дерево-чагарникової рослинності, повинні виконувати. Правила внутрішнього трудового розпорядку, дотримуватися режиму праці та відпочинку, встановлені для коледжу.
- 1.4. До роботи з бензопилою допускаються працівники, які пройшли спеціальне навчання та мають посвідчення, а також мають відповідну групу допуску з електробезпеки.
- 1.5. Закріплення бензопил за працівником визначається розпорядженням чи наказом.
- 1.6. Працівники, зайняті управлінням та обслуговуванням бензопил повинні знати:
будову та призначення всіх частин бензопили, їх окремих вузлів, а також правила експлуатації та догляду за ними;
інструкцію заводу-виробника бензопили.
- 1.7. Працівники, які працюють з бензопилою повинні бути забезпечені та правильно користуватися засобами індивідуального захисту: захисною каскою, окулярами, рукавицями, спецодягом та спецвзуттям.
- 1.8. Організаційне керівництво роботами здійснює майстер, зазначений у наряді-допуску чи розпорядженні.
- 1.9. Не допускається виконання валки дерево-чагарникової рослинності при швидкості вітру понад 10,0 м/с ;
на несправному устаткуванні; одним працівником.
- 1.10. У процесі роботи на робочих можливий вплив наступних небезпечних та шкідливих виробничих факторів:
розташування робочих місць на значній висоті;
конструкції, що пересуваються;

травмування пилюкою при необережному поводженні;
падіння гілок.

1.11. Неприпустиме розпивання спиртних напоїв під час роботи на території та у приміщеннях підприємства, а також поява на роботі у нетверезому вигляді.

1.12. Курити та приймати їжу дозволяється лише у спеціально відведених для цієї мети місцях.

1.13. Робітники зобов'язані негайно сповіщати безпосереднього або вищого керівника про будь-яку ситуацію, що загрожує життю та здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок, що стався на виробництві, або про погіршення свого здоров'я, у тому числі про появу гострого професійного захворювання (отруєння).

1.14. Працівник, який допустив порушення чи невиконання вимог інструкції з охорони праці, розглядається як порушник виробничої дисципліни і може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності, а залежно від наслідків і до кримінальної; якщо порушення пов'язане із заподіянням матеріальних збитків, то винний може притягуватися до матеріальної відповідальності в установленому порядку.

2. Вимоги охорони праці перед початком роботи

2.1. Отримати наряд-допуск або розпорядження на місце виконання робіт. Самовільний перехід інше робоче місце заборонена.

2.2. Виконавець робіт повинен перед початком роботи попередити всіх членів бригади про небезпеку наближення дерев, що звалюються, канатів тощо. до проводів ПЛ.

2.3. Щоб уникнути падіння дерев на дроти до початку рубки, повинні бути застосовані відтяжки.

2.4. При загрозі падіння дерев на ПЛ їх валка не дозволяється до вимкнення ПЛ.

2.5. Не допускається у разі падіння дерева на дроти наближатися до нього на відстань менше 8 м до зняття напруги з ПЛ.

2.6. Перед заведенням двигуна бензиномоторної пилки слід:
провести зовнішній огляд пилки, переконатися у справності та надійності кріплення всіх її частин;

надіти і натягнути пильний ланцюг;

наповнити бак бензомоторної пилки горючою сумішшю;

видалити з поверхні пили залишки палива та бензину шляхом протирання.

2.7. Забороняється заправляти пилку паливною сумішшю на відстані ближче 20 м від відкритого вогню, а також курити під час заправки.

2.8. При заводці двигуна пилки необхідно:

розмістити пилу так, щоб зуби пили не торкалися навколишніх предметів;

переконатися у відсутності сторонніх осіб з відривом щонайменше 1,5 м;

зайняти стійке положення, запустити двигун;

прогріти двигун на малих обертах;

виконати обкатку нового ланцюга на холостому ході;

пробним пилянням переконалися у правильному заточенні пиляльного ланцюга та справній роботі інструменту;

після зупинки двигуна відрегулювати натяг ланцюга.

2.9. Про виявлених під час огляду та випробування бензиномоторної пилки несправностей при неможливості їх усунення самотужки слід повідомити майстра. Працювати несправною пилкою заборонено.

3. Вимоги охорони праці під час роботи

3.1. Робочий повинен виконувати лише ту роботу, яка доручена йому безпосереднім керівником.

3.2. Перед початком роботи слід оглянути робоче місце, при необхідності розчистити шляхи підходу до дерев.

3.3. Під час обрізки сучків пила повинна або спиратися на стовбур, або ковзати по ньому, переміщаючись від сучка до сучка.

3.4. Підводити до сучка пиляльну машину необхідно плавно, без ривків і ударів, під прямим кутом. Забороняється пиляння кінцевою частиною пиляльного апарату, щоб уникнути відкидання пилки на працівника.

3.5. При обрізанні сучків слід зайняти стійке становище з лівого боку дерева, ставлячи ступні ніг, з відривом 30-40 див друг від друга. Кінці ступнів не повинні знаходитись ближче 10-12 см від дерева. Змінювати положення ніг можна тільки після закінчення робочого циклу або коли пильна шина знаходиться на протилежному боці ствола, а корпус пили спирається на ствол.

3.6. Нижні суки зрізають окремо. Суки, на які спирається дерево, обрізають із вжиттям необхідних заходів, що запобігають переміщенню та осаді ствола на ноги. Ноги повинні знаходитися на незахламленій ділянці 30-40 см від стовбура.

3.7. Спилювання сучків з боку робітника слід здійснювати верхньою гілкою ланцюга рухом пилки від себе.

3.8. При валці дерево-чагарникової рослинності бензопилою необхідно: підпилювати з того боку, в яку намічено валити дерево;

підпилювати дерево з двох сторін або по колу не дозволяється;

підпилювати прямостоячі дерева на глибину $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{3}$ діаметра в місці спилювання, дерева з нахилом у бік валки – на $\frac{1}{3}$ діаметра, дерева з кутом нахилу на понад 5° у протилежний бік – на $\frac{1}{5}$ – $\frac{1}{4}$ діаметра.

3.9. Чим більше попутний напрямку валки нахил дерева, тим глибше має бути підпил.

3.10. Пильщик повинен:

виконувати нижню площину підпили перпендикулярно до осі дерева; при цьому верхній різ підпили повинен утворювати з нижньою площиною кут 30 - 40° або бути паралельним до нижньої площини підпили і відстояти від неї на $\frac{1}{8}$ діаметра дерева в місці спилювання;

спилювати дерево перпендикулярно його осі в межах верхнього різку і вище нижньої площини підпили не менше ніж на 2 см;

залишати підпив у здорових дерев діаметром до 40 см – 2 см. У дерев, що мають нагнітальну гниль, недопил збільшується порівняно зі здоровими на 2 см. Валити дерева без недопила не дозволяється;

у дерев, що мають бічний нахил стовбура або крони по відношенню до напрямку валки, недопил виконувати у формі клина, вершина якого звернена у бік нахилу.

3.11. Пильщику не дозволяється:

робити валку дерев у темний час доби;

передавати управління пилкою особам, які не мають на це права;

працювати пилкою з зубами, що затупилися, пиляльного ланцюга;

проводити заправку та ремонт пили, зміну пиляльного ланцюга та його натяг, поворот редуктора пили при працюючому двигуні;

виймати затиснуту в різі шину з пиляльним ланцюгом до повної зупинки двигуна.

3.12. Підходити до працівника, що проводить обрізання сучків, ближче ніж на 5 м не дозволяється.

3.13. Переходити від дерева до дерева слід під час роботи двигуна на малих оборотах (коли пильний ланцюг не рухається).

3.14. Перед валкою гнилих і сухостійних дерев необхідно випробувати жердиною їхню міцність. Підрубувати такі дерева сокирою не дозволяється. Такі дерева необхідно валити у бік їхнього природного нахилу.

3.15. Валка дерев з односторонньою зовнішньою гниллю здійснюється з підпилом у бік гнилі. У дерев з внутрішньою гниллю підпив робиться до гнилі.

3.16. При підпилюванні та спилюванні дерев упор пили необхідно надійно ввести в дотик зі стовбуром, потім легким натисканням ввести пильний ланцюг у деревину. При недотриманні цієї вимоги пильна шина може відскочити від дерева та травмувати працівника.

3.17. На початку падіння дерева пильщики повинні негайно відійти на безпечну відстань по заздалегідь підготовлених шляхах відходу, стежачи при цьому за деревом, що падає, і суччям.

3.18. Не допускається збивання одного або кількох підпиляних дерев іншими деревами (групова валка дерев).

3.19. Не дозволяється залишати підрубані, недопиляні або завислі в процесі валки дерева.

3.20. Дерева в гніздах порослі або зрощені у пня (поряд зростають) необхідно валити у бік їхнього природного нахилу. Кожне дерево має бути повалено окремо. Підпилення та спилювання таких дерев здійснюється у зручному місці на висоті ствола (залежно від діаметра).

4. Вимоги охорони праці в арійних ситуаціях

4.1. При перегріві двигуна зупинити його і дати можливість охолонути. Охолоджувати двигун водою чи снігом забороняється.

4.2. Робота має бути припинена при виявленні порушення небезпечної зони, а також під час зливи, при грозі, сильному снігопаді, густому тумані (видимість на рівнинній місцевості менше 50 м, і швидкості вітру понад 10м/с на рівнинній місцевості).

4.3. При затиску пиляльного апарата в пазі необхідно вимкнути двигун і лише після цього звільнити пиляльний апарат.

4.4. При необхідності усунення несправності в процесі роботи і проведення технічного обслуговування бензиномоторної пилки необхідно вимкнути двигун.

4.5. У разі нещасного випадку, отруєння, раптового захворювання необхідно негайно надати першу допомогу потерпілому, викликати лікаря за телефоном 103 або допомогти доставити потерпілого до лікаря, а потім повідомити керівника про те, що сталося. По можливості зберегти обстановку, якщо це не призведе до аварії або травмування інших людей, або зафіксувати її на фото-, відео-.

4.6. Кожен робітник має вміти надавати першу допомогу. Допомога необхідно надавати негайно безпосередньо на місці події. Насамперед потрібно усунути джерело травмування (вимкнути двигун, зупинити механізм, витягти постраждалого з-під хлиста та ін.). Надання допомоги треба починати з найсуттєвішого, що загрожує здоров'ю або життю людини: при сильній кровотечі накласти джгут, а потім перев'язати рану; за підозри на закритий перелом накласти шину; при відкритих переломах спочатку слід перев'язати рану, та був накласти шину; при опіках накласти суху пов'язку; при обмороженні уражену ділянку обережно розтерти, використовуючи м'які чи пухнасті тканини.

4.7. При підозрі на пошкодження хребта транспортувати потерпілого можна лише у положенні лежачи на жорсткому підставі.

4.8. У разі виникнення пожежі робітники повинні вимкнути пилку, відключити джерело електроживлення, викликати пожежну охорону за телефоном 101 і почати гасити пожежу, користуючись наявними засобами пожежогасіння.

5. Вимоги охорони праці після закінчення роботи

5.1. Очистити пилку від тирси, бруду та залишків сміття.

5.2. Зняти пильний ланцюг, промити і покласти у ванну з олією.

5.3. Промити бензином повітряний фільтр карбюратора та очистити сітку повітряного вентилятора бензиномоторної пилки.

5.4. Покласти пилку на зберігання у відведене місце.

5.5. Зняти спецодяг та ЗІЗ, оглянути, упорядкувати і прибрати на місце. При необхідності здати у прання та/або ремонт.

5.6. Вимити теплою водою з милом руки та обличчя, по можливості прийняти душ.

5.7. Про несправності і порушення, а також вжиті заходи, що мали місце, необхідно сповістити майстра або відповідного керівника робіт.

Інженер з охорони праці

КОСОВ С.Г.